

ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTŮ — ZÁSADY A DOPORUČENÍ

aneb co, kam a jak

Stejně jako práce s textem samotným má i vkládání obrázků, tabulek a dalších prvků do dokumentu svá pravidla.

Obrázek na pozadí textu

- ♦ Umístíme-li text přes obrázek, měl by být vždy dobře čitelný. Jednou z možností, jak toho dosáhnout, je obrázek, který bude umístěn na pozadí textu, **zesvětlit**.

- ♦ Pokud je pozadí hodně členité a ještě se na něm střídají tmavé a světlé plochy, je těžké zvolit takovou barvu písma, aby byl text dobře čitelný. Tento problém můžeme vyřešit tak, že k textu přidáme **kontrastní orámování písmen**.

- ♦ Jinou možností, jak si s tímto problémem poradit, je použít **kontrastní podklad pod textem**.

Text přes obrázek

- ♦ Pokud umístíme text přes postavu (člověka, zvířete), **neměl by vést přes hlavu**.
- ♦ Pokud umístíme text přes hlavu (obličej), **neměl by vést přes oči**.

Portrét

- ♦ Je-li na obrázku portrét, umístíme ho obvykle **doprostřed** šířky formátu.

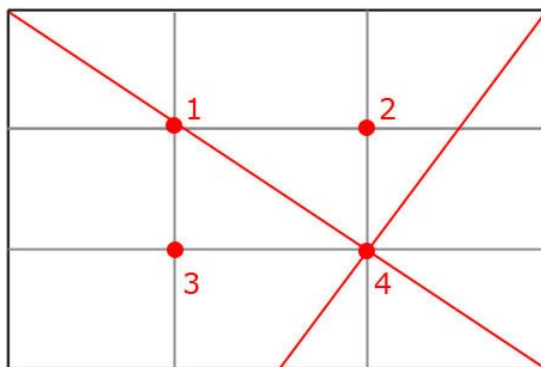

Zlatý řez

- ♦ Mezi základní kameny fotografické techniky patří **kompozice**. Obdélníkový tvar fotografie umožňuje různé umístění fotografovaného předmětu ve scéně. Vhodnou kompozicí můžeme plně využít prostor, který fotografie nabízí. Jedním z nástrojů, který nám pomůže při komponování scény, je **zlatý řez**. Jako zlatý řez se označuje poměr o hodnotě přibližně 1,618.

V umění a fotografii je pokládán za ideální proporce mezi různými délkami. Již nejméně od renesance využívají zlatý řez umělci ve svých dílech, zejména ve formě tzv. zlatého obdélníku, ve kterém se zlatý řez vyskytuje jako poměr stran. Zlatý řez totiž působí esteticky příznivým dojmem; poměr zlatého řezu můžeme také pozorovat v přírodě (například v anatomii rostlin, v chemii v krystalických strukturách a složení sloučenin, v astronomii, v polohách hvězd a planet).

Jak zlatý řez získáme? V praxi se obvykle nepoužívá přímý postup konstrukce, ale mnohem jednodušší postup – obrázek si lze rozdělit pomyslnými úsečkami na třetiny. Zlatý řez leží přibližně v průsečících těchto třetin. Fotografovaný předmět můžeme umístit do jednoho ze čtyř různých zlatých řezů. O konkrétním umístění se musíme rozhodnout sami – záleží na dané situaci a umístění předmětu ve scéně.

Hůře (objekt na středu poněkud ustrnul)

Správně (obrázek tím získá určitou dynamičnost)

Středová kompozice, kdy fotografovaný předmět je přímo v centru fotografie, je statická, klidná, ale někdy může být i nudná.

Zlatý řez je kompozičně nejlepší řešení. To ale samozřejmě neznamená, že bychom měli zanevřít na **středovou kompozici**. I ta má své použití – například pokud je cílem snímku zachycení symetrie.

Umístění horizontu

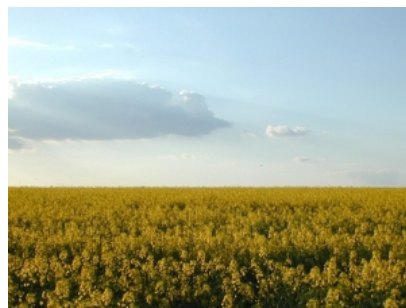
- ♦ Horizont by neměl být umístěn přesně uprostřed obrázku. Komponuje se buď 2/3 krajiny a 1/3 oblohy nebo naopak – obrázek tím získá na dynamičnosti (opět se vychází ze zlatého řezu) – potlačíme to méně zajímavé.

Původní

Lépe

Nebo tak

Pohybující se objekty nebo směr pohledu

- ♦ Pohybující se objekty nebo směr pohledu by měly směřovat **do obrázku**, nikoli ven.

Správně

Špatně (plavec z obrázku „utíká“)

Hlavní motiv

- ♦ Hlavní motiv je to podstatné, co má **upoutat pozornost**. Měl by být čitelný a jednoznačný na první pohled. Vedlejší motivy hlavní motiv upřesňují, zařazují do prostředí a souvislostí.

Trojice žiraf

Tanečnice

A kde jsou dárky?

Hlavní motiv není na první pohled zřejmý

„Useknuté“ údy

- ♦ Pokud pořizujeme snímek nebo děláme výřez, dáváme pozor, abychom živým tvorům **neusekli** ruku či nohu v **kloubu** (lokti, zápěstí, kolena, kotníku). Volíme raději místo nad nebo pod kloubem.

„Useknuté“ lokty

„Useknutá“ zápěstí

Lépe

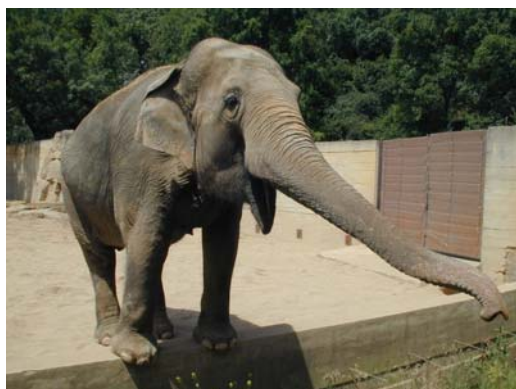
Nežádoucí efekty

- ◆ Při pořizování fotografie dáváme též pozor na nežádoucí „okrasy“ foceného objektu, které mohou trčet z hlavy, uší či jinde z těla. Také různé doplňky, jako popelnice, náhodní chodci, překrývající větve či nepořádek, nejsou příliš žádoucí. Někdy stačí chvíli počkat, až lidé přejdou, fotit z jiného místa nebo trochu uklidit.

Obrázek v knížce – směr pohybu nebo pohledu

- ◆ Směr pohybu nebo pohledu ve vázané publikaci (knížce, časopisu, novinách) by měl směřovat **do středu** (ke hřbetu).

Obrázek nebo tabulka na šířku

- ♦ Obrázek nebo tabulku, které není možné umístit na výšku, vkládáme „**nohama**“ **doprava**. U vázaných publikací tedy na sudých stránkách nohama ke středu (ke hřbetu), na lichých nohama směřujícima ven ze stránky.

TVORBA PREZENTACE

Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem přednášející právě mluví. S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvukový záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří. Důraz se stále více klade nejen na obsahovou složku prezentace, ale i na formu, v jaké je informace předkládána.

2

3

2

TVORBA PREZENTACE

Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem přednášející právě mluví.

S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvukový záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří.

3

Obtékání textem

- ◆ Pokud jsou obrázky nebo tabulky v dokumentu **obtékány textem**, měl by být text vždy dobře čitelný. Objekty tedy umísťujeme **ke kraji**, nikoli doprostřed.

TVORBA PREZENTACE Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem přednášející právě mluví. S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvukový záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří. Důraz se stále více klade nejen na obsahovou složku prezentace, ale i na formu, v jaké je informace předkládána. 2	Multimediální prezentace zažívají v poslední době obrovský rozmach. Program pro vytváření prezentací umožňuje navrhnout, kvalitně graficky a esteticky ztvárnit a následně spustit prezentaci. Jednotlivé obrázky-snímky prezentace můžeme vytisknout a použít jako podpůrný zdroj pro přednášejícího nebo je poskytnout posluchačům pro zápis vlastních poznámek. Prezentace může sloužit jako doplněk výkladu přednášejícího, nebo může běžet automaticky bez přítomnosti člověka (například ve výkladních skříních, na stáncích na různých prezentacích firm, výstavách a veletrzích). V takovém případě může být opatřena nahrávkou mluveného komentáře. Z programů, které se nejčastěji používají pro tvorbu prezentací, jmenujme PowerPoint z balíku kancelářských programů Microsoft Office a Impress z balíku programů Open Office. Konkrétní řešení a klávesové zkratky uvedené v následujícím textu jsou funkční pro PowerPoint. 3
--	--

Srovnajme s následující ukázkou, kde je obrázek umístěn uprostřed textu a „přetrhává“ řádky, takže jsou špatně čitelné. Tohle by se nám stát nemělo.

TVORBA PREZENTACE Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem přednášející právě mluví. S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvukový záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří. Důraz se stále více klade nejen na obsahovou složku prezentace, ale i na formu, v jaké je informace předkládána. Multimediální prezentace zažívají v poslední době obrovský rozmach. 2	
--	---

Obrázek se umísťuje doprostřed textu pouze u novinových článků, kdy je text rozdělen do dvou sloupců, a proto dobře čitelný.

MULTIMEDIÁLNÍ POČÍTAČOVÁ PREZENTACE – FENOMÉN DNEŠNÍ DOBY	
Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem	vý záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří. Důraz se stále více klade nejen na obsahovou složku prezentace, ale i na formu, v jaké je informace předkládána. Multimediální prezentace zažívají v poslední době obrovský rozmach. Program pro vytváření prezentací umožňuje navrhnout, kvalitně graficky a esteticky ztvárnit a následně spustit prezentaci. Jednotlivé obrazovky-snímky prezentace můžeme vytisknout a použít jako podpůrný zdroj pro předná-
přednášející právě mluví. S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvuko-	šejícího nebo je poskytnout posluchačům pro zápis vlastních poznámek. Prezentace může sloužit jako doplněk výkladu přednášejícího, nebo může běžet automaticky bez přítomnosti člověka.

- ♦ Výrazné obrázky **není vhodné umísťovat v rožích** stránky. Roh pak vypadává z formátu a narušuje kompozici stránky.

TVORBA PREZENTACE

Bez počítačové prezentace bychom si dnes už asi neuměli představit předvedení výsledků naší práce, seznámení s výrobky nebo službami firmy, seznámení s fungováním nějaké společnosti nebo představení nového projektu. Prezentace jsou dnes součástí moderně vedených přednášek na konferencích, školeních, kurzech, ale i při školní výuce. Počítač, díky svým multimediálním možnostem, může prezentaci dodat úplně jiný rozměr, zlepši schopnost představit si to, o čem přednášející právě mluví. S připravenými podklady jsou naše slova nejen přehlednější, názornější a srozumitelnější, ale také působivější. Není problém přejít na odkaz na internetu, zobrazit obrázek, video, animaci, přehrát zvukový záznam a ještě před sebou posluchači vidí osnovu toho, o čem se hovoří.

2

Důraz se stále více klade nejen na obsahovou složku prezentace, ale i na formu, v jaké je informace předkládána. Multimediální prezentace zažívají v poslední době obrovský rozmach. Program pro vytváření prezentací umožňuje navrhnout, kvalitně graficky a esteticky ztvárnit a následně spustit prezentaci. Jednotlivé obrazovky-snímky prezentace můžeme vytisknout a použít jako podpůrný zdroj pro přednášejícího nebo je poskytnout posluchačům pro zápis vlastních poznámek. Prezentace může sloužit jako doplněk výkladu přednášejícího, nebo může běžet automaticky bez přítomnosti člověka (například ve výkladních skříních, na stáncích na různých prezentacích firem, výstavách a veletrzích). V takovém případě může být opatřena nahrávkou mluveného komentáře.

3

Literatura a zdroje informací

Zlatý řez – www.volny.cz/zlaty.rez/diplomka.html

Digitální fotografie – digiarena.zive.cz/default.aspx?article=2477

Lajdar Milan: **Fotografické techniky – rady a inspirace**, Computer Press, Brno 2007

Němcová Marie: **Škola fotografování pro kluky a holky I a II**, Computer Press, Brno 2006

Tůma Tomáš: **Počítačová grafika a design – průvodce začínajícího grafika**, Computer Press, Brno 2007

Pavel Kočíčka, Filip Blažek: **Praktická typografie**, Computer Press, Praha 2000

Zpracovala: Ing. Simona Martínková

© update září 2009